क्ट्रात् वतुप्रत्ययेन निष्यतः ॥ (यथा, मेध-दूते। द्द्।

"(बदुम्बनां लिलतवनिताः सेन्द्रचापं सचित्राः सङ्गीताय प्रइतमुर्जाः स्त्रिकासीर्घोषम् ॥" पुं, पर्वतिविश्वेतः । यथा, हरिवंशे ।२२८।६१। "विद्यात्वान् पर्वतः श्रीमानायतः प्रतयोज-

विद्यानां यत्र सम्याता निपात्यन्ते नगोत्तमे ॥") विद्रामाला, स्त्री, ग्रहाचरपादस्ट्नोविश्रेष:।

यचा। "मी मी मी मी विद्यन्माला।" यसिवासां त।पोक्स्तीर गीमध्यस्यः लग्णा-

"वासी वस्ती विद्रान्ताला वर्ष्ट्रमेगी प्राक्षचाप:। म्भोदः ॥"

र्ति छन्दोमझरी।

यपि च। "सर्वे वर्णा दीर्घा यस्या विश्वास: स्याहे देवेंदे:।

विद्वदृश्देवीं कावासि । वास्त्राता सा विद्रा-नाता।"

दति श्रुतबोधः ॥ विद्यान्ताली, [न्] पुं, राचमविशेष:। यथा। विद्रान्मानी नाम किबहाच सी माहेचर; तसी बद्रेग सीवर्ग विमानं दत्तं ततीर कंस्य एछती

धमन् विमानदीप्ता राजिं विलोपितवान् तती वे व निजते जया दावियता तद्विमान पातितं तच्छ्ता कुपिते रहे भयाइके: पराइ-वत् तती रदस्य क्रया हष्ट्या दन्दत्त्वमानः पतन् वाराखस्यां पतिती लोकाकैनासा विखात:। इति ग्रीभागवते १ स्तन्धे ७ बाध्याय-टीकायां श्रीधरखामी । अपि च।

"धमास्य पुत्री बलवान् सुवेख इति विश्वतः। स विद्रामालिना साई चयुध्यत मद्दाकिष: "" इति रामायसे युद्धकार्ये १३ सर्गः।

विद्रं, की, किदम्। इति शब्दचन्द्रिका। विद्रधिः, पुं, रोगविशेषः। तत्पर्यायः। विद्रणम् मुद्यन्त्रः ३ मुद्वसः १। इति राजनिषेत्रः। तत्र विद्रधे: संप्राप्तिपूर्वकं सामायं जच्य-

"लयक्तमांसमेदांसि प्रदुष्यास्थितमात्रिताः।

दीवाः शोयं भ्रविधीरं जनयन्यश्चिता स्थम् । मदाम्यं दवावनां वृत्तं वाष्यध्यायतम्। व विद्रधिरिति खाती विज्ञीय: वड् वधच स: ॥" अखिनमाश्रिता दीवा इति वस नाकाद्वण-श्रीयादिनवीर्भेदार्थम्। यती त्रवा चे दीवा-बामस्थितमात्रयनियमी नास्ति। रे व्रथ-भ्रीयाद्दार्यम्। आयतं दीर्घम्॥ ॥ बड्-विश्वलं विष्ठकोति ।

"एचग्दीये: वमलीख चतेनायस्का या। वसामपि वि तेवानु ज्ञां संप्रचलते।"। तत्र वातिकस्य जच्यमाइ।

"जबोरवणो वा विषमी सम्मलपवित्तः। चित्रीत्यानप्रयाक्ष विद्वधिकातसभावः ॥" विवमी स्था चवमकाः चयं महातृ। चित्री-

99

त्यानप्रपाकः । चित्रौ नानाविधौ उन्नमप्रपाकौ यस्य यः । 🛊 । पेत्तिकमाइ ।

"पक्कोडलरमङ्काष्य: ग्रावी वा ज्वरदाङ्वान्। चित्रीत्यानप्रपाकच विद्वधिः पित्तसमावः ॥"

श्रीक्षिकमाइ।

"भ्रावसदभः पाखः भीतिकाधीः व्यवेदनः। चिरोत्यानप्रपातच विद्रधि: ज्ञेबासम्भव:। तनुपीतनिताचेवामासावाः क्रमधी मताः ॥"

सातिपातिकमा इ।

"नानावर्णेयज: साबी घाटाली विवसी सञ्चान। विषमं पचते वापि विद्रधिः साम्निपातिकः ॥" नाना अनेकविधाः । वर्णाः लखारस्तपाकरूपाः। रजः तीददाष्ट्रककादिक्याः। सावाः ततु-पीतिंचता यस्य। घाटालः चाटा क्रकाटिका-

खासि इति घाटानः। चतुष्क्ताय रत्ययः। विषम: निन्दीवत:। विषमं पचति चापि चिराचिरमभीरोत्तानोर्बाह्यभेदेन, विषमं यथा खात्तवा पथते। । चभिवातवखामनी: संप्राप्तिपूर्वकं सच्यमाइ। "ते सी भाविर्मि इते चते वापव्यकारियः।

चतीशा वायुविखतः घरतं पित्तमीरयेत्॥ व्यरक्षणा च दाइच जायते तस्य देहिन:। ष्यामनुविद्यधित्रीय पित्तविद्रधित्रचगः॥" तै सीर्भावै: काल्लोल्पावाखादिभिष्ठते यथा रत्तसावी न भवति तथाभिष्ठते चते हते वा। बाधवा खड़गत्रुचादिभिः चते यथा रक्तसावी भवति तथा चते जते चतीमा बात्र चतम्बद् इतमाचस्यते। तेनाभिइतचतयोरपुश्रवायु-विख्त:। अभिइत: अभिवातात् चते रक्त-चयात् कृषितेन वायुना प्रस्तः रूरयेत् कोष-

येत । 🛊 ॥ रक्तजमाच । "लियास्पोटारुतः ध्यावसीत्रदाच्यजान्वरः। पित्तविद्रधिलिङ्गस्त रक्तविद्रधिरचते ।" । ज्यधिन्तानविशेषेण जिल्लाविशेषं बीधियतुमाभ्य-

नारान् विद्रधीनाइ। "खाभ्यनारानतक्तर्दे विद्रधीन् परिच्छाते।

मुर्वसाम्यविषद्वात्रयुष्यभाकात्रभोजनात् । चतिसचीयवायामवेगाचातविदाचिभ:। एचक् धम्य वा दीवाः क्रिपिता गुलाक्षि-

वल्गीकवत् ससुन्नह्मनाः कुर्वान्त विद्धम्। गुदे वित्तमुखे नाभ्यां कृची नंचमयोक्तया । वुकायी: प्रीद्धि यक्ति चृदि वा क्रीनि वाष्यय। येषां चित्रानि जानीयात् वाह्यविद्धिलच्याः। सम्भय वा मिलित्या वा ससुद्रह्न तदुव्रतम् ॥" 🛊 ॥ स्थानविश्वेषेण रूपविश्वेषमाइ।

"गुदे वासिवरोधस्त वस्तौ क्रच्छाक्यम् अता। नाभ्यां हिका तथाटीपः जुची मारतकोपनम् ॥ कटीएडयहसीनी वंचगीत्वे च विद्यी। युकायी: पार्त्वर्यकोत्तः प्रीष्टः नास्तिरीर्धनम् ॥ सर्वाक्रप्रयहक्तीतो हृदि कासच नावते। त्राची यक्ति विका च स्तीत्व पेपीयते पय: " विद्रधि:

सावमार्गमाइ। "नामेरपरिजाः पना यानव्हं सितरे स्वधः। ष्यधः सुतेष्ठ जीवेच सुतेष्ठ्वं न जीवित ।" नामेरपर्जा दुकारिजाता:। यानि सर्वाम जहस्यात्। रतरे वस्यादिनाः। अधः गुरात्। नाभिजक्षभाष्यां मार्गाध्याम्। तथा च हारीत:।

> "जर्देप्रभिन्नेष्ठ सुखानरामा प्रवर्ततेश्वक्षश्वती हि प्यः। व्यथःप्रभित्रेषु तु पायुमार्गाद्-डाम्यां प्रवृत्ति स्वच् नाभिनेष्ठ । "##

साधावादिकमाह। "अधः स्तेष्ठ जीवेतु स्तेष्ठ न जीवति। च्चाभिवस्तिपर्याये तेष्ठ भिन्नेष्ठ वाद्यतः। जीवेत् कदाचित् पुरुषी नेतरेष्ठ कदाचन ॥" इताभिविक्तपर्थाये श्रीहक्षीमादिजातेष्ठ । बाह्यत: शक्कवेदायापारेण भित्रेषु पुरुष: बदाचित् जीवेत्। इतरेष्ठ स्वताभवक्तिज्ञेष तथा भिन्नेष्ठ न जीवेत्। हृदादीनां भर्मालात्। चत्रव भोजः।

"अवाध्यो मन्ने जो चयः पक्रीश्पकच विद्रधः। सहिपानीत्यितीरपीवं पन एवं चि विक्तिन: । हुजा नामेर्घोज्य साध्या मस्त्रसमीपतः। व्ययक्षेत्र पक्षच साध्यो नोपरि नाभितः॥ आधार्ग बहुनियन्दं इदि इक्काहधान्तिसम्। बजाश्वाससमायुक्तं विद्रधिनीश्येत्ररम्॥" #॥ बाह्यविदधीनां साध्यासाध्यतमाइ। "साध्या विद्रधयः पच विवर्ज्यः सान्निपातिकः । चामं पक्षं विदय्धलं तेवां श्रीचवदादिश्चेत् ॥" श्रीयवन् वस्थमायम्बद्धीयवत् । • । व्यय विदधिकित्सा।

"जजीकापातनं ग्रस्तं सर्वसान्नपि विद्रष्टी। चदुर्जिरेको लखन खेद: पित्तीत्तरं विना । व्ययक्तिक्षी युक्ताद्वमधोधवरीवधम्। बातम्मलकस्त्रेना वसाते सप्तानितः । सखोखो वहलो वेप: प्रयोच्यो वातविद्रधी। यवगोधमस्त्रेच पिरेराच्येन वेपयेत । विकीयते चामिनेव हाविपक्कत विद्धाः। पेतिकं विद्रधिं वेदाः प्रदिद्धात् धर्णवा युतैः। पयस्योग्रीरमधुक चन्दने दुंग्धपेकिते:। पयस्यानेकार्यतात् यत्र चौरकाकोली गुवा-धिकात्। तस्या जनामे जन्ममना गाचा। "पचनकालकाका इतिमधीय वेपयेत्। पिवेद्वा जिपलाकार्थं जिल्लास्का चर्यं युत्रम् । इंडिकाचिकतालोक्की है गौं प्रकृता सह। मजी: सखीखालें पन खेदयेत च बादिद्धम् । इध्रम्लीकवायेण सक्त देन इतेन च। श्रीयं त्रमं वा की व्योग समूतं परिवेच येत् । पित्रविद्धवत् सन्ताः क्रिया निरविशेषतः । विवधी क्रमलः कुर्यात् रक्ताक्रस् विभिक्तयोः । रक्तचन्द्रमञ्ज्ञाविक्र्यमधुकगेरिकै:।

चीरेख विद्रधी वीपो रते । इन्तु निमित्त ।